

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru strălănitare pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

## Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47,  
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).

## Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancați se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori  
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru  
fie-care publicare.

## În fața congresului național-bisericesc sêrbesc.

Sibiu, 15/27 Sept. 1879.

I.

Cinci ani trecură deja de când fostul arhiepiscop și metropolit al nostru, părintele Procopiu Ivăcovicu trecu în calitate de patriarh la ierarhia sêrbescă și de când coreligionarilor nostri Sêrbi nu li se mai dăte ocaziune de-a se întruni în congres național-bisericesc, precum îi îndreptățește legea.

Era vorba încă în anul 1876, și mai apoi în cei următori, de convocarea aceluî congres, ceea ce însă — nu scim din ce cauze, din vina celor de sus sau celor de jos — nu se realiză; dar acum, astăzi însă se scie cu toată pozitivitatea, căci înseși organele oficiale, atât cele din Viena, cât și cele din Budapesta au anunțat-o; el este convocat și se va întruni în Carloviț, mâne duminică în 16/28 Sept. a. c.

Noi Români greco-orientali ne bucurăm, că coreligionarilor nostri sêrbi li se dă ocaziune de-a mai gusta eărăși din viața particulară constituțională, ce le-a garantat legea, și de ași regula afacerile bisericesci și scolare în suprema corporațiune ierarhică autonomă a lor; cu atât mai vêtros ne bucurăm și noi de întrunirea acestei corporațiuni, pentru că avem și noi unele chestiuni controversate din actul de despărțire ierarhică, încă rêmase pendente și adastând cu durere finala lor complanare între reprezentanții congresului lor și reprezentanții resp. delegațiunea noastră congresuală.

Între acele chestiuni, sînt de osebită însemnătate dorințele și cererile de despărțire ale credincioșilor nostri români de prin acele comune mestecate, cari și astăzi tot mai stau sub jurisdicțiunea ierarhică sêrbescă, a decă unde sau încercările de până acuma de despărțire prin învoială reciprocă amică n'au succes, din cauza pretensiunilor prea mari de una sau altă parte, sau unde înseși cererile de despărțire s'au însinuat prea târziu, ca să fie putut fi luate în considerațiune de cătră comisiunile ad hoc. Pentru care cereri deci, după regulele politice în privința lor, ar fi a se urma calea procesului civil înaintea forului delegat competent, un lucru de tot abnorm în biserica noastră, carele așa dară ar merita ca — de s'ar puté, să fie evitat, încercându-se o nouă complanare amică, ceea ce firesce, numai prin estraordinara bunavoință a ambilor factori, și pe temeiul de noué sacrificii din ambele părți ar ave rezultatul dorit.

De aceastași categorie este și chestiunea monastirilor. Români ce e drept au mers cu pretensiunea lor în această privință până la estremul minim, dechiarând încă dela 1865, că se mulțămesc a primi în cale amică — măcar numai doué monastiri dela frații Sêrbi sau proprie numai încă una, cătră cea una, a Bodrog-Hodoșului, ce în faptă o posedé eparchia Aradului, precăt corifeii și mai vêtros episcopatul Sêrbilor nu se învoiesc nici

la una, reclamând chiar și Bodrog-Hodoșul!

Frații Sêrbi, cam 200 de mii de suflete la nr în Banat, au numai în Banat cinci monastiri și cu o filială; ear în Sirmin, Baci și Croația mai au încă vr'o 18; între cele din Banat, Bezduul singur, prețuit materialmente după averea și venitul seu, ajunge îndoit mai mult, decăt ambele pe cari le reclamă Românii; cătră aceasta este a se lua în considerațiune, că vre-un drept sau us eschisiv nu pot dovedé pozitiv nici în privința uneia; mai mult, că ei s'au convins prea amar, cumcă monastirile lor astăzi nu mai sînt refugiu, scutul și apărământul moralității și naționalității: cu toate aceste frații nostri se agită și irită în contra justei noastre pretensiuni printr'o ficțiune și frasă poetică, aceea, că — sînt „monumente străbune”, și prin urmare că „nu se pot instrăina de bună voie!”

Vai de popoarele, cari cred ași puté asigura viața și stăpânirea prinținerea morțiș la prejudețe! Seculul nostru este inamic de moarte prejudețelor, și frații Sêrbi cu timpul, recugetând mai liber, mai cu sange rece, se vor convinge, — dare-ar Ddeu să nu fie prea târziu pentru binele lor și al nostru, că — nici nu se lucră de „monumente străbune”, eschisiv sêrbesci, nici de — „instrăinarea acelor”, ci de un postulat de echitate și dreptate între frați, pentru binele comun. Chiar monumentele străbune nu se instrăină, trecend ele dela frați la frați. Românii în simțul de frățietate, nu s'au putut decide, a implora întervenirea, justiția, forța străină în contra fraților. Aci stă cauza, și sinoadele noastre din Arad și Caransebeș bine au făcut, avisând predelegațiunea noastră, a mai apela odată la simțul de dreptate și echitate a sororei națiuni și biserici din Carloviț.

(Va urma.)

## Revista politică.

Sibiu, în 17 Septemvre.

Înainte de toate trebuie să dăm în vre-o câte-va cuvinte explicațiune telegramei dela Viena relativ la un articol al foiei „N. A. Ztg.”. Articulul acesta dice, că Bismarck s'a dus la Viena ca să se convingă, ce aplecări amicabile cătră Germania și de ce statornicie sînt aceste în cerurile cele mai înalte din Viena. Împărțășirile împrumutate din amândoué părțile garantează cea mai deplină mulțămire și constatează, că amândoué împărțășirile sînt de acord într'a păstra o politică pacinică și tot odată de-a și apăra împrumutat interesele lor economice. Eată dar articolul despre care s'a dis că a aflat cel mai simpatic resunet în Austro-Ungaria. Dar cu toate asigurările unei foi cum este „W. Abendpost” despre simpatia generală, „P. Ll.” nu și cruță osteneala într'un articol de fond, în nrul de duminică, a atinge unele coarde care desmintesc resunetul simpatic în o bună parte. „P. Ll.” scie să spună, că sînt factori în Austro-Ungaria, cari o ar vedé pe aceasta mai bucurosi într'o alianță cu Rusia și Francia, și că pen-

tru Bismarck a fost un ce de tot dureros, că unul dintr'acești factori, a lipsit din Viena tocmai în timpul viziții sale. Situațiunea politice europene nu este mai clarificată nici după visita principelui Bismarck.

Fiind Bismarck în Viena a cercetat și pe bolnavul ambasador francez din Viena Teisserenc de Bort. Bismarck l'a asigurat pe acesta și printr'ensul Francia, că în Viena nu s'a plănuir nimica contra Franceiei. „Journal des Debats”, folosind incidentul acesta, dă o lecțiune și presei unguresci, care din parte și încă dă Francesilor asemenea asigurări. Foia franceză dice, că foile unguresci ar face mai bine să se gândească, că oare politica panslavistă, care a triumfat în Austro-Ungaria prin călătoriu lui Bismarck, nu este cumva periculoasă pentru Ungaria. Dacă ar fi Francesii Maghiari le-ar insufla și lor întrevăderea dela Viena mari îngrijiri. Dar fiindcă nu sînt, ei pot privi cu sange rece la dezvoltarea evenimentelor.

Secțiunile camerei din București au discutat deja proiectul guvernului de împământenirea Evreilor. Șapte secțiuni se dice că s'au pronunțat în favorul proiectului și una contra. Și cele șapte și-au rezervat unele modificățiuni în listele propuse de guvern. După listele aceste ar fi a se da acum împământenirea la 1074 indiviți, împărțiți în cinci categorii.

## Desbaterile în camera română,

asupra revizuirii art. VII în chestiunea Evreilor.

Înterupem de astădată șirul discursurilor din camera României în chestiunea Evreilor și dăm cetitorilor discursul d-lui *Maiorescu* din ședința dela 10 Septemvre, care este memorabil din diverse puncte de vedere.

*Maiorescu*: Domnilor deputați! Îmi pare rău, că propunerea de amânare, ce avusesem onoarea să o fac înaintea d-voastre în ședința de Mercuri, n'a fost primită, ci a degenerat, în contra intențiunilor mele, într'o chestiune de încredere sau neîncredere în guvern. În asemenea situațiune, majoritatea guvernamentală a respins amânarea; regret însă pentru interesul causei, c'a respins-o. Vedeți pentru ce a rêmas dar în discuțiune proiectul majorității delegaților, și dacă va ajunge la vot și va cădê în urma votului, nu mai este cu puțință ca să fie readus sub aceeași formă în discuțiunea d-v.

Dacă însă va cădê și proiectul guvernului, atunci cum stăm? Dacă ar fi cădut proiectul guvernului și celalalt venia simultan în aceeași zi la vot, atunci puteam cel puțin pe unul să l' scăpăm după votul celui-lalt. Dar când ne este cu neputință a mai reveni la părerea majorității, ne putem afla în o situație în adevăr complicată. Dar vina nu este a noastră; ea vine dintr'o procedură parlamentară a majorității guvernamentale, și nu din intențiunea camerei întregi. De aceea regret încă odată că s'a întemplat așa. Dar fiind că fără vina noastră s'a întemplat așa, nu vè mirați, că chiar în lipsă de contradicțiuni și cu tactica majorității de-a păstra tăcerea, imi iau libertatea de-a vorbi înaintea d-voastre și de-a vè arêta pentru ce primim, pentru ce manținem și vom manținé proiectul majorității comi-

tetului de delegați. Cred că veți înțelege totde-odată, și mai ales, ca deputatul colegiului I al aceluî oraș, care a fost vechea capitală a Moldovei, a acelei părți a României ce este mai cu samă interesată la chestiunea de astăzi, să fie îndeosebi dator ași spune cuvântul în numele alegătorilor sei și a orașului ce reprezintă.

Încep prin o declarare. După ce m'am înțeles cu colegii mei din partidul conservator, cu ei împreună și pentru dênșii am onoarea a vè spune aci: Primim propunerea formulată de majoritatea comitetului delegaților, ca singura propunere, care este astăzi cu puțință, (aplaude) ca singura propunere, care corêspunde necesităților țerei, ca singura propunere, despre care sperăm, că va găsi, prin argumentele ce i se vor da, înțelegere și sprigin chiar în Europa occidentală.

D-lor deputați, ași vèdut în ședința din urmă, că s'au petrecut atâtea scene de un caracter foarte personal, și poate mulți din noi vor fi rêmas cu impresiunea, că era mai bine ca unele sau altele din cuvintele dișe să nu fi fost întrebuițate; însă emoțiunea aceasta, dacă voțiți, personală, care câștigase pe atâția dintre noi, era foarte naturală în cazul de față. Căci chestiunea ministerială în acest moment este nu o chestiune personală, ci o chestiune importantă pentru chiar resolvarea lucrului în sine, pentru chiar liniscirea spiritelor în țară. Nu într'u cât este persoana d-voastre în joc, d-lor miniștri, ci într'u cât guvernul, ori-care ar fi el, trebuie în împregiurarea de față să prezente țerei garanția de corectitudine și de tărie consecuentă, într'u atât s'a preocupat țara și ne preocupăm noi de compunerea cabinetului d-voastre.

Căci vedeți, d-lor deputați; în ori-ce mod se va rezolvă acum, ca revizuire constituțională vorbind, chestiunea aceasta, ea însăși nu este terminată, ci va trebui, în ori-ce cas, să urmeze o importantă lucrare administrativă și legislativă, ca să continue această organizare mai departe. Și întrebarea țerei este legitimă: în ale cui mâni este încredințată operațiunea administrativă a primirei Israelitilor în cetățenia română? Când s'a vèdut formarea ministeriului dela 11 Iulie și programul, pe care l'au declarat d-lor atunci în adresa cătră M. S. Domnitoriul franc și leal; când s'a vèdut scris în acest program, că se depărtează ori ce idee de categorii, țara s'a liniscit și ași vèdut, că a așteptat, dacă nu cu încredere, cel puțin cu răbdare, calea mai departe ce o veți urma în realizarea programului d-v. Când însă d. ministru de interne, care la 11 Iulie a scris franc și leal, „depărteți ori ce idee de categorii,” vine la 7 Septemvre în cameră și ne spune: „Am fost dela 1864 totdeauna pentru categorii, sînt și astăzi pentru categorii” (aplaude), atunci d-lor, cum să nu se turbure țara!? atunci involuntar se întrebă oamenii ce se ascunde aci? Căci lămurit nu este lucru, când o declarațiune solemnă vine și isbesce în cap celalaltă declarațiune tot așa de solemnă, și aceasta în interval de câteva săptămâni.

D-lor, fiindcă s'a aruncat din partea d-lui ministru al cultelor și instrucțiunei publice cuvântul de patriotism, că ar fi a decă nepatriotic de-a releva asemenea contradicțiuni vè întreb: să fie oare nepatriotic de-a le releva și să fie patriotic de-a le comite? Noi voim o declarațiune francă și lămurită. Ce voțiți d-v.? Și vè rugăm, în ori-ce

cas, un lucru: nu voii într-o zi una și într-altă și alta; căci aceste voințe schimbătoare produc neliniștea, de care este cuprinsă țara. D-le ministru de interne permiteți-mi a spune că, pelângă raporturile d-v. prefectoriale, scim și noi deputații, scim care este spiritul țerei; ne-am pus și noi în relațiuni repeșite cu alegătorii nostri și sântem dar în drept a vă spune: e nelinișcită țara de șovăirile d-voastre; e nelinișcită de întunecul, în care o lăsați asupra unui program cert și clar al d-voastre.

Da, d-lor deputați, de contradicere trebuie acusat d. ministru de interne, însă acsând, să fim drepi și să nu uităm circumstanțele atenuante.

Lipsa de consecvență a cabinetului vine, în parte, din necesitatea timpurilor în care ne aflăm. Înțeleg că d. ministru de interne și ceilalți colegi ai sei, cari la 11 Iulie, diceau: „Nici un fel de categorii”, — astăzi, la 10 Septemvrie, în fața a nu știu căror alte științe ce a primit din străinătate, să stea la îndoială asupra acelui program: înțeleg; — însă, dacă omeneșce sânt de înțeles, și dacă nu trebuie pus la îndoială înaltul d-lor patriotism, nu rămâne mai puțin adevărat, că se nasc îndoieli asupra conducerii afacerilor din partea d-lor, și că nehotărrea d-lor a adus neliniștea țerei.

Dacă aceste șovăiri de programe diferite ar lipsi, și o parte din greutățile situațiunii ar lipsi. Și fiind că cuvintele cari le dăcem aci se aud de coroană și se cetesc de străinătate, știu de datoria mea a dice: nu este cestiune personală, nu este cestiune de partid, din care provine puțină încredere ce o are o mare parte a Camerii în guvernul actual; ci este numai ecoul marelui îndoieli ce domnește în țară asupra liniei de conduită și asupra planurilor guvernului actual.

Mai este o cestiune, d-lor, ce trebuie să o ating prealabil, înainte de-a intra în fond. Pozițiunea noastră, a celor ce nu urmăm cu ori-ce preț părerile guvernului, se învâlușce din partea organelor de publicitate inspirate de guvern într-o atmosferă așa de întunecoasă, încât trebuie mai întâiu de toate să căutăm a împrăscia acea atmosferă artificială spre a pune lucrurile în adevărata lor lumină, și apoi să discutăm. Astfel am văzut jurnalul „Românul” revenind în numărul din urmă earăși la cele ce a dīs cu câte-va numere mai înainte, și afirmând din nou, că intențiunea partidului conservator care, după cum veți vedea, vine și susține franc și leal, opiniunea majorității delegaților, este de ași ascunde părerea sa în această cestiune, pentru ca se vină la putere și, cu ajutorul alianței israelite să dea mai mult decât voiesce chiar guvernul de astăzi. Este o calomnie, aceasta, o dīc astăzi precum am dīs-o în rëndul trecut.

Când partidul conservator vine și vă spune clar, că este pentru părerea majorității comitetului delegaților, și că aceasta este singura părere ce o va susține, sânt în drept a respinge cu indignațiune orice însinuare în sensul contrar. (Aplause). Și „Pressa...” nu știu dacă mă exprim bine când dīc, că este un organ apropiat de dl ministru de externe, Boerescu, susține sistemul început cu atăta lealitate de „Românul” și dīce: Faimoasa petițiune dela Iași, pe care au subscris-o conservatorii, a vorbit de emanciparea Evreilor, conservatorii pe atunci voiau să dea drepturi Evreilor. Bine făcea, adăogă „Pressa”, însă din acei cari au subscris petițiunea unul singur este, d. P. Carp, care astăzi are stofa unui viitor om de stat, căci își manține părerea. (Ilaritate).

D. P. P. Carp. Declar, că n'am subscris petițiunea dela Iași.

D. T. Maiorescu. Petițiunea dela Iași o am aci; vedeți-o: nu există într'ensă nici un singur cuvânt despre Evrei sau despre emanciparea ori împământenirea lor. Aceasta este întâiu. Al doilea: între acei cari au subscris petițiunea, d. P. P. Carp nu există (ilaritate).

Înțeleg să nu vă ocupați de loc de atitudine noastră: dar ocupându-vă, nu înțeleg să o falsificați și să o prezentați țerei așa cum n'a fost niciodată. Ce accent se dī-

mai găsesc, d-lor pentru a stigmatiza nenorocita deprindere a unei părți din diarele noastre, de-a hrăni pe cetitorii lor cu neadevăruri asupra adversarilor lor momentani. Lăsați-ne odată să spunem ceea ce în adevăr am spus și veți găsi destule elemente spre a ne combate. Dar nu ne atribuiți lucruri, ce nu le-am gândit, căci aceasta este o procedură nedemnă de situațiunea de față și chiar periculoasă. (Aplause).

Dacă d-voastră căutați a ne discreditati pe fie-care dintre noi individual, prin asemenea inexactități, atunci discreditati țara și cui aduceți foloase? Nu mai puțin ași crede că și limbajul ministrilor în cameră ar trebui să fie mai moderat față cu proiectul majorității delegaților. După cuvântul de intrigi personale, vine acum cuvântul de sfidare a Europei, ce n'l aruncă d. Cogălnicean. Dar dacă va triumfa părerea țerei, cum rămân cuvintele acelora, cari dīc că e o sfidare a Europei în aceasta? Eu am consciința, că vorbind așa, cum voi vorbi în susținerea proiectului majorității, nu sfidez pe nimeni și mai cu samă pe Europa, dela care mi-am primit prima mea educațiune și cultură, și ale cărei idei le știu în acord cu ceea ce voi ave onoare să dīc acum.

Așa dar, d-lor, silit de împregiurări, voi intra în fine acum în discuțiunea proiectului ce ne ocupă.

D-lor, e vorba de revisuirea art. 7 din constituțiune.

Am auzit pe cel dintăiu orator care a luat cuvântul în această cestiune, dīcând că ar fi mai bine să nu se facă de loc revisuirea.

Înțeleg și fie-care din d-v. înțelege simțemntul de susceptibilitate națională, care a dictat propunerea de nerevisuire, și sânt chiar convins că și d-v., cari sūnteți pe banca ministerială, dacă ați pute acăpa situațiunea, fără ca să revisuiți acum art. 7, ați părăsi pentru moment ori ce idee de revisuire.

Prin urmare, asupra sentimentului de a nu se face revisuire, asupra acestui sentiment, nu mai poate fi discuțiune, pentru că nu este unul dintre noi care să nu l' înțeleagă, și fie-care Român ar dori ca să se facă această revisuire mai bine atunci, când am pute-o face prin liberă voința noastră, ear nu acum, sub împunerea altora.

Cu toate aceste d-lor, fiindcă acum nu este vorba de simțibilitatea noastră ci este vorba de politică rece îmi veți da voie să intru în espunerea argumentelor, — care politicește vorbind — ne silesc a primi ideea de revisuire a articolului 7 din constituțiunea noastră, revisuire cerută de art. 44 al tratatului dela Berlin.

Să ne amintim puțin trecutul nostru politic.

Renașterea noastră politică sub forma de stat modern, îmi pot permite a o data dela anul 1858, adevăc dela punerea în aplicare a convențiunii dela Paris.

Vă aduceți aminte ce s'a petrecut pe atunci. În tratatul dela Paris dela 1856 între altele se dīce, că se va face o convențiune posterioară, care va regula pozițiunea noastră, și după cum știți, pentru încheierea acestei convențiunii, puterile garante au trimis comisari extraordinari și speciali, cari să studieze aspirațiunile și adevărata voință a țerei asupra organizațiunii sale politice și administrative.

În fața acestor comisari trimiși de puterile străine, ce am făcut noi, țara? Oare am dīs noi atunci: nu vă primim, pentru că țara voiesce singură săși pună norma dreptului seu public și săși aședea ea singură fundamentul seu politic? Nu! noi n'am declarat așa, ci am ales Divanurile ad-hoc, care au formulat dorințele țerei, dintre cari unele apoi s'au pus în convențiunea dela Paris, și astfel s'a aședat fundamentul organizațiunii politice a principatelor-Unite.

Această primire din partea noastră de a ni se așterne, prin o convenție a puterilor garante, bazele existenței noastre politice ca stat european, a fost espres formulată prin memorandumul esplicativ la decisiunea divanului ad-hoc al Valachiei din 9<sup>o</sup> Octomvrie 1857.

Și pentruca să vedeți ce anume se dī-

cea atunci, îmi veți permite să vă citez un singur pasagiu caracterisc din acel memorandum.

Citarea o fac din culegerea de acte asupra cestiunii orientale (vol. 3 pag. 144) întocmită de d. de Iasmund, despre carele cetiam în diarele germane, că era designat de imperiul german ca ministru-resident al seu la București.

Citând însă, sūnt silit a retraduce din nemșesce în romănesce:

„Noi Românii, adēnc pētrunși de intențiunile generoase și înțelepte ale puterilor garante, sūntem nerăbdători de-a primi din mâinile lor botezul noiei noastre existențe politice.”

Aceasta este spiritul, în care a lucrat divanul ad hoc al Valachiei. Eată acum și declararea formală a divanului ad hoc din Moldova, în ședința sa dela 19 Octomvrie 1857:

„Divanul ad hoc pășind pe calea care i este deschisă prin tratatul dela Paris, adevăc de-a arēta dorințele țerei înainte lui Dđeu și a oamenilor, declară etc.”. Urmează apoi cunoscutele cinci puncturi: 1) respectarea capitulațiilor, 2) unirea, 3) principiele străin ereditar, 4) neutralitatea, 5) constituționalismul.

Va să dīc, dorințele noastre le-am exprimat Europei, și i-am recunoscut noi înșine competența de-a legifera pentru noi întru cele din afară.

Să urmăm acum situațiunea noastră față cu Europa mai departe. Comisarii de atunci, trimiși de Europa ca să afle dorințele noastre, întreabă prin o adresă oficială din 10 Noemvrie 1857, pe președintele divanului din București: Dar asupra reorganizei interne ce dorințe aveți? Și atunci divanul ad hoc din București, în urma propunerei principelui Dimitrie Ghica, ia acea resoluțiune memorabilă din Decemvrie 1857, în care se dīce: „Dorințele generale au fost acele ce s'au espus puterilor; altă dorință pentru reorganizarea internă nu avem față cu puterile străine și nu putem să le exprimăm! Căci reorganizarea internă trebuie să se facă prin chiar adunările legislative ale noastre.” (Aplause).

Astfel s'a pus din capul locului acea linie de demarcațiune bine definită: În ceea ce priveșce dreptul public internațional, Europa să ne reguleze; ear întru ceea ce priveșce dreptul nostru public intern, față cu noi înșine, nu putem primi ca Europa să intervie. Am primit ca Europa să sancționeze capitulațiunile noastre față cu Turcia; am voit ca să ne dea unirea și principial unei constituțiunii; am cerut ca să ne dea dreptul de-a ave un principie străin ereditar, precum și garantarea neutralității; dar când a fost vorba de organizarea noastră internă, atunci divanul ad hoc a răspuns, că nu primescce intervenirea străină și drept a făcut că n'a primit-o (aplause).

Ce s'a întemplat cu această decisiune? A venit conferența dela Paris și, la 7/19 August 1858, ne-a dat acea convențiune care a regulat viața noastră politică.

D-lor, România în primul moment a primit convențiunea cu fundament al noului stat, deși nu ne fuseseră acordate toate cerințele noastre, nici măcar unirea definitivă. Totuși s'a primit convențiunea, căci s'a introdus comisia centrală și s'a început să se facă lucrările în sensul convențiunii. Însă prin faptul patriotic și înțelept al alegerei principelui Cuza în amēndouē țerile, am realizat noi înșine unirea de fapt. La acest fapt a contribuit mult elocuența unui tinēr deputat de atunci, a actualului ministru de externe, d. Vasile Boerescu. Pe această cale țara a mers cu pași siguri mai departe, mergēnd în sensul convențiunii, unde era în competența ei, și mergēnd în contra convențiunii, unde ne atingea întregitatea noastră internă.

Principiele Cuza a lucrat cu multă prudență, când a început să înlăture una după alta acele dispozițiuni ale convențiunii, cari nu erau conforme cu linia limitativă între dreptul public și organizarea internă, a desființat comisia centrală, a făcut unirea, înțroducēnd un singur ministru, a secularizat monăștirile închinare și a făcut în sfērșit foarte bine, când la 2 Maiu 1864 a introdus „Statutul” în modul cum l-a introdus.

D-lor, fiindcă s'au vorbit atât de mult de „lovitura de stat” dela 2 Maiu 1864, dați-mi voie a nu înțelege aplicarea acestui cuvēnt în sensul cum se face. Căci ce s'au lovit la 2 Maiu 1864? S'a lovit o constituțiune lucrată de noi? S'a lovit o organizare ce înșasi țara și-ar fi dat-o în libera ei voință?

Nimic din toate aceste! S'au lovit numai nisce dispozițiuni înscrise de pe masa verde a diplomației străine, și cari n'ar fi trebuit să între în dreptul public intern al nostru. Bine a făcut principele Cuza când, înlăturând o parte din acea operă străină, a păstrat dintr'ensă numai acele articule, cari se raportau la relațiunile noastre esterne cu Europa, afirmându-ne autonomia, în privința administrațiunii noastre interne.

Actualul d. ministru de interne a esitat mai pe urmă mult asupra faptului dela 2 Maiu, și era un timp, când ar fi dorit să se facă uitat. Îmi pare bine că astăzi a revenit la adevăratele sentimente și revindecă pentru sine partea de merit, ce i se cuvine în acest fapt memorabil. Însă cum dīseiu, la 2 Maiu 1864 nu am rupt relațiunile stabilite cu Europa. Vedeți ce se dīce cu ocasiunea rēu numitei lovituri de stat dela 1864. Statutul desvoltător convențiunii din 7 August 1858, promulgat la 2 Iulie 1864, dīce:

„Convențiunea încheiată la Paris în 7/19 August 1858, între curtea suverană și între puterile garante autonomiei principatelor unite, este și rămâne legea fundamentală a Romăniei.

„Însă îndoiita alegere din 5 și 24 Ianuarie 1859, sēvērșirea unirei și desființarea comisiei centrale, făcēnd inaplicabile mai multe articule esențiale din convențiune, atât pentru îndeplinirea acestora, cât și pentru reăședarea echilibrului între puterile statului, ca act adițional al convențiunii întră de astăzi în putere următorul statut...”

Și apoi: Modificațiuni îndeplinite oare statutului:

În preambulul statutului: „Principatele unite pot în viitor a schimba legile care priveșce administrațiunea lor din lăuntru, cu concursul legal al tuturor puterilor stabilite și fără nici o intervențiune; se înțelege, că această facultate nu se poate întinde la legăturile, cari unesc principatele cu imperiul otoman, nici la tractatele dintre înalta Poartă și celelalte puteri, cari sūnt și rămân obligatoare pentru aceste principate.”

Se poate ceva mai clar, decât deosebirea aci stabilită între ceea ce este drept public internațional și ceea ce este dreptul nostru intern, unde nimeni nu are să se amestece?

Aci este una din părțile însemnate ale actului dela 2 Maiu 1864. Vine apoi codul civil aplicat de-abia dela Decemvrie 1865 și regulează pentru prima oară drepturile politice ale Israelților, căci legea comunală din 1864 vorbea numai de drepturi comunale, care nu sūnt totde-auna drepturi politice în sensul strīns al cuvēntului, adevăc drepturi de participare la puterea legislativă, executivă și judecătorească a statului.

Convențiunea dela Paris din 1858, în acea parte care ne rămânea bine aplicabilă dīce la art 46; „Moldoveni și Valahi de ori-ce rit creștin, se vor bucura de o potrivă de drepturile politice. Esercițiul acestor drepturi se va pute întinde și la celelalte culte.” Prin ce?... „prin dispozițiuni legislative.”

Convențiunea doreșce întinderea drepturilor politice și la Evrei ca principiu. Însă ea dīce: modul aplicării acestui principiu se va face prin dispozițiuni legislative interne ale țerei. Nu admite Europa, că ete de atribuțiunile ei, de-a ne ficsa timpul și modul întinderii drepturilor politice la Evrei. Codul civil dela 1865 vine și aplică acest principiu, și prin art. 16 dă Evreilor puțința, de-a dobândi naturalizarea individuală — ca ori-ce alt străin — cerēndu-o camelei, fără a beneficia însă de art. 8.

Cine știe ce s'a petrecut între culise cu acest articol, știe că a fost în deosebi foarte favorabil primit de ambasadorii dela Constantinopol al puterilor; știe că neuitatul Costache Negri, agentul prințului Cuza la Constantinopol ne scria, că art. acesta poate împăca pe puteri cu actele noastre de independență, arētându-le că, dacă în unele

ncrăm peste convenția dela Paris, în altele i aplicăm spiritul ei. Așa dar, art. 16 din codul civil dela 1865 consfințește și aplică art. 46 al convenției dela Paris în privința Israelitilor. Vine anul 1866. La 66, — și astăzi nu este timpul a ne întreba cine e vinovat de emoțiunea produsă, al cărei rezultat a fost art. 7, — la 66, s'a introdus în constituțiunea dela 1 Iulie, art. 7 ca o restricțiune din cauză religioasă. Art. 46 din convențiunea dela Paris ne lasă la dispozițiunea noastră legislativă cum să punem în practică acordarea drepturilor politice ale Evreilor; însă ne arată ca direcțiune în viitor, ca să le dăm vre-o dată. Codul civil din 1865 le și dase prin naturalizare individuală. Vine acum art. 7 din constituțiunea dela 1866 și le ia înapoi, și astfel lovesce direct în spiritul art. 46 al convențiunei. Răul l-a făcut dar art. 7 al convențiunei care ne-a atras actuala revenire a Europei asupra cestiunii Evreilor la noi. De explicat se poate explica ceea ce s'a întâmplat atunci.

Nu uitați, d-lor, că în acel moment era primit în mijlocul nostru principele străin sub forma ereditară; și, deși prin aceasta se îndeplinea o dorință de mult formulată, însă în țară era accentuată atunci temerea, ca nu cumva viitoriul principe străin să aducă și multe elemente străine în țară. Și dar prin o reacțiune naturală, trebuie să ne explicăm multe dispozițiuni prohibitive din constituțiune cari poate că nu ar fi fost formulate, dacă această temere nu ar fi existat. Din norocire temerea aceasta a fost esagerată și lucru știut de toți este, că numai străin nu a rămas principele nostru de această țară. Dar din acea temere s'a născut poate art. 7 ca și art. 3 al constituțiunei noastre.

(Va urma).

## Raport

*despre adunarea generală a Reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului ținută în Făget în 26, 27 August (7. 8. Septembrie) 1879.*

În 25 August (6 Septembrie) la 9 oare dimineața toți participanții, cari au călătorit pe calea ferată conform programei — s'au întrunit la gara din Lugos, unde fură întâmpinați din partea dlui Ioan Demeter, concredutul judeului cercual administrativ de-acolo și de unde cu trăsurile puse la dispozițiune din partea domnilor juși cercuali ai cercului Lugos Sivoș Lajoș și cercului Bega Iuliu Pascu au continuat călătoria până la Făget. Era interesant a vedea șirul lung al trăsurilor și mai cu samă pre învățătorii noștri, cari de astădată din bună voința dlor juși cercuali mai susnumiți și mai cu samă a dlui Iuliu Pascu, în parte au călătorit nu dascălesce ci domnesce, adevă: în căruța. Ajungând în Făget participanții în frunte cu domnul lor președinte Stefan Antonescu, care era însoțit pe trăsura de cumnatul seu, prea onoratul domn protopresbiter din Șiria din diecesa Aradului Georgiu Vasileviciu și de notarul Reuniunii Ioane Marcu, tură priimiți de comitetul arangiator de acolo și conduși la corțelele destinate.

La 5 oare după amiaza după ce președintele cu notarul Reuniunii a înșinat judeului cercual administrativ din Făget precum și concernentului protopresbiter și mandatarului episcopesc Filaret Musta protosincol și profesor de teologie în Caransebeș, că Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului e adunată pentru ținerea adunării generale, participanții conform programei — s'au întrunit în conferență generală premergătoare în care au combinat persoanele alegând de notari ad-hoc pentru adunarea generală și de membrii în comisiunile statorite. În acea conferență s'a mai constatat lipsa și datorința de a da din sinul adunării generale o telegramă de felicitare și recunoștință prea sântiei sale părintelui Episcop Ioan Popasu din Caranse-

beș, ca la supremul Inspector scolar și prim membru fundator al Reuniunii precum și oportunitatea de a da una telegramă salutătoare ministrului de culte din Budapesta, cari telegrame s'au și primit în principiu de întreaga conferență — Și cu aceasta s'a încheiat conferența anuciându-se din partea președintelui, cumcă mâne și în corpore se va merge și participa la celebrarea sântei mise și a chemării duhului sânt, după care apoi se va deschide adunarea și anume:

### Ședința I.

26 August (7 Septembrie)

La 9 oare dimineața toți participanții s'au întrunit în biserica română gr. or. din Făget asistând la celebrarea sântei liturghii și a chemării duhului sânt pontificate de Rdss. Domn protosincol Filaret Musta mandatar episcopesc, de prea on. domn protopresbiter al Siriei Georgiu Vasileviciu și de domnii preoți Demetriu Iosof și Nicolau Popoviciu. După sânta liturghie la care ceremoniile s'au executat de un cor compus din învățătorii din protopresbiteratul Făgetului, la 11 oare — conform programei — sau deschis adunarea generală de către președintele Reuniunii Stefan Antonescu prin o cuvântare foarte comodată, în care a accentuat între altele și aceea imbușurătoare impregiurare, că Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului care mai înainte de asta cu vre-o 5—6 ani prin conducerea \*) se află pe țărmurul ruinei și a peririi, prin unii dibaci luptători de atunci cari n'au lăsat se fie aruncată cu totul în abis, a ajuns a se desvolta și a lua direcțiunea cea adevărată și conducătoare la scopul ei încât se poate afirma, că aceasta Reuniune spriginată prin activitate serioasă de către membrii ei și inteligența noastră are se devină un însemnat factor pentru prosperarea scoalelor și învățământului poporal din diecesa. După deschiderea adunării se aleg de notari ad hoc: învățătorii Demetriu Gaspar și Vasiliu Nicorescu designându-se de notar conducător notarul ordinar Ioan Marcu. Urmează apoi salutațiunile înșinate la presidiu în următoarea ordine:

a) Domnul învățător din Făget Antoniu Musteș salută adunarea în numele comunei politice și bisericesci gr. or. din Făget prin o cuvântare acomodată.

b) Domnul preot și asesor consistorial din Bujor prin o cuvântare mai lungă dar științifică și foarte frumoasă care a făcut onoare clerului nostru gr. or. a salutată adunarea în numele preoției tractuale.

c) D. învățător din Bujor Ioan Constantinoviciu ca președinte al despărțământului Reuniunii Făget de asemenea prin o cuvântare științifică a salutată adunarea în numele despărțământului seu.

După aceste salutațiuni se cetesce actul Présânției Sale părintelui nostru episcop Ioan Popasu, prin care în calitate de inspector suprem al scoalelor profesionale din diecesa sa, a delegat la adunarea generală prezentă pre Preacuviosul părinte protosincol Filaret Musta. De asemenea se cetesce scrisoarea comitetului suprem al comitatului Caraș Ujfallnsy, prin care a încunosciințat pre presidiul reuniunii, că dinpreună cu vice-comitele seu va participa la adunarea generală, de cum-va nu'l vor împedeca afaceri oficiose. Tot așa se cetesce o telegramă din partea președintelui reu-

\*) Aci vorbitorul înțelege de bună samă pre fostul președinte Vasiliu Nicolescu, învățătoriu în Lugos, care nici până astăzi n'au predat actele reuniunii de pe timpul seu, spre păstrare în arhivă. De ce? Răspundă jurnalele de pe acel timp, în cari se vede cauza.

Nota repor. I. Marcu.

niunii învățătorilor Germani din Ungaria de sud Karl Schäffer învățător, în Timișoara, care în numele reuniunii sale, salută adunarea.

Mai departe se cetesce tot prin notarul conducător.

I. Raportul general despre activitatea presidiului și al comitetului din anul administrativ 1878/9 care cuprinde mai mult material și fiind împărțit în patru secțiuni și anume:

I. Efectuirea decisiunilor adunării generale din anul ultim trecut.

II. Activitatea presidiului în privința stării a) organizatoare b) spirituale c) materiale ale reuniunii.

III. Activitatea despărțământelor.

IV. Propuneri.

Estrag din acela următoarele date mai importante:

a) Proiectul de modificarea statutelor se asceaptă în toată ziua dela înaltul regim.

b) Reuniunea are 302 de membrii.

c) Reuniunea are 10 despărțământinte organizate, cu președinte cu notar, bibliotecar și cassariu, și două neorganizate.

d) Reuniunea are o bibliotecă centrală cu 120 de opuri.

e) Acte la esibit au încurs în anul adm. 1878/9 212 din cari sau desărcinat 192; 20 dărabe s'au desărcinat adunării generale spre competența pertractare, ear 3 dărabe sunt nedesărcinate.

f) Dintre despărțământinte mai active au fost desp. Oraviții și al Ciacovei.

g) Președintele a făcut propunerea în raport, ca adun. gen. să dispună a se face un regulament pentru afacerile interne ale reuniunii.

2. Raportul cassarului din care se vede, că starea și averea financiară a reuniunii cu finea lui Iunie a. c. se sue la 6080 fl. 90 cr.

3. Raportul bibliotecarului, din care se vede, că averea bibliotecii prețuită în bani ar fi 230 fl. 13 cr., apoi se aleg comisiunile a) pentru esaminarea raportului comitetului și propuneri, b) pentru esaminarea raportului cassarului și compunerea bugetului pre anul viitor 1879/80 c) pentru esaminarea actelor relegate a adunării generale.

După aceea se votează următoarele două telegrame spre espedare și anume a) Ilustrisimul d. Ioan Papasu, episcop, Caransebeș. Adunarea generală a reuniunii române gr. or. cu profunda stimă saluta pre întemeietorul și protectorul ei, în persoana Ilustrității Tale recomandând interesele ei ponderoase înalței ingrigiri părintesci.

b) Înaltul ministeriu de culte și de instrucțiune în Budapesta.

Adunarea generală a reuniunii învățătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeșului vă felicitază pre Esceleța Voastră.

Eiind timpul înaintat ședința se încheie, anuciându-se cea următoare pe după amiaza la 4 oare.

(Va urma.)

## Varietăți.

\* (Denumire). Maj. Sa a denumit pe Bar. Bela Orczy ministru lângă persoana Sa.

\* (Sau întârit) statutele reuniunii pentru înfrumșetarea Sibiiului.

\* (Tușnad). În acesta loc de scaldă au fost în est an 1290 oaspeți stabili, afară de turiști.

\* (Emigrațiunea din Bănat) Pe lângă „Temeșv. Ztg.“ mai aduc și ale diare maghiare, scirea, că poporațiunea bănațană ar fi început a emigra. Așa i se scrie diarului „Egyetértés“ din Timeș Butyin: „Poporațiunea cea mai seracă din comitatul Temeșului părăsesce patria sa spre a emigra în Serbia și Bosnia, unde sermanii oameni sperează a afla un Eldorado. În toate satele se afla câți-va

cărturari, cari deamă pe popor se emigreze? Îi imbată pe oameni cu aceea că ocolo li se vor da pământuri de arat, locuințe semănță de semănt sare s. a. Și așa, găsesc mulți, cari se părăsescă vatra strămoșască“. Încă nici astăzi — cu părere de reu trebuie să o spunem, — nu avem încă date sigure despre cea ce se petrece între poporațiunea din Bănat și prin urmare nu scim până încât se dăm credemnt notițelor răspândite prin diarele maghiare. Diarul „Românul“ reproducând din „Gaz. Transil.“ notiță cu privire la cestiunea emigrării Banațenilor scrie: „Și noi am dorii se aflăm ceva mai pozitiv despre pretinsa intențiune a Banațenilor de a emigra în Dobrogea, căci până acuma nu scim nimic afară numai de ceea ce cetirăm mai în zilele trecute în „Familia“ din Pesta unde se dicea, că mulți locuitori ajungând la sapă de lemn, ar avé de gând se emigreze în Bosnia. E drept că pentru cauza națională ar fi mai bine, dacă nici un Român nu și-ar părăsi pământul seu străbun și cu atât mai puțin Români din acele părți, unde ei formează o poporațiune compactă; însă dacă Banațenii trebuie cu ori ce preț să emigreze apoi credem că și pentru dênșii și pentru noie mai bine ca în loc de a se aședa în Bosnia se colonizeze Dobrogea. Atragem atențiunea inteligenții române bănațene asupra cosiliului acestuia, cel dá organul liberal Banațenilor români, cari sunt siliți a emigra.“

\* (Scolastic din Dobrogea). După lămuririle date de „Steaua Dobrogei“ în județul Constanța, sunt 37 scoale rurale de băeți și fete, cu 1500—1700 elevi și eleve și 270 în scoalele urbane. În județul Tulcea sunt 44 scoale cu 1462 elevi și eleve.

\* (Prinderea lui Cetevayo). Lordului Gifford spre a căpăta o călăuză până unde se află regele Cetevayo, îi dădu în gând o șiretenie în ziua de 27 August. Recunosând că regele petrecuse noaptea din ajun tocmai în Kraalul în care intraseră Englesii acum de se scotociră locurile de prin pregiur, unde fură găsiți doi tineri care declarară că nu sciu unde se află fugarul. Atunci li se legară ochii și se traseră focuri în aer. Unul din tineri, speriat strigă: Au omorît pe fratele meu! și în spaima sa promise să conducă pe Englesii.

Conduși de dênșul printre trecătorile îngrozitoare ale unei păduri, Englesii după o cursă periculoasă și anevoiase ajunseră la 28 August în țori de diuă la locul dorit. Acesta era un luminiș. Temându-se ca nu cumva fugarul să scape în pădurea vecină lordul Gifford prevesti pe oamenii sei remași în urmă și spre ale lăsa vremea să impresoare localitatea, el asceptă să vie noaptea bine ascuns spre a opera prinderea. Cu chipul acesta el asistă la jertfa unui bou de către rege, și puțin după aceea zări un dețesament de cavalerie pe înălțimea din fața Kraalului. Era maiorul Marter care comanda un pichet de dragoni. Primind ordinul lordului Gifford, el se apropie din partea opusă și puse mâna pe rege.

Când maiorul Marter se apropie de coliba în care se afla Cetevayo și îl chemă dîcându-i să easă afară și să se predea, regele îi răspunde:

— Nu, vino la mine d-ta însuși!

Însé Marter fu neînduplecat; regele se târi pe brânci afară din coliba sa și ridicându-se în picioare se află în mijlocul dragonilor.

Unul din soldați voinde se pună mâna pe dênșul, el îi făcu un semn disprețitoriu cu mâna, se dădu înapoi și dîse:

— Soldat alb nu me atinge!

El ceru apoi să fie impușcat.

Regele purta o învălitoare roșie adusă la pept cum purtau Romanii togele lor. S'a oprit în loc și a

privit multă vreme locul capitalei sale distrusă. De aici încolo privirea sa a luat o expresiune oare cum măreață uitându-se la soldații adunați în cerc în giurul său.

În momentul prinderii sale a cerut să i se spuie ce rang are oficerul care comandă trupa ce a pus mâna pe dânsul. El a tratat cu dispreț contingentul indigen din trupa engleză.

Cetevayo, prea ostentiv spre a merge călare sau pe jos, a fost transportat în lagăr într-o trăsură de ambulanță.

Nici nu poate să-și facă cineva idee despre entuziasmul ce a provocat la Cap scirea despre prinderea regelui Zulilor, la care nu se mai aștepta nimeni.

**\* (Invitare).** Despărțământul cerc. (Cluj) al asociațiunii rom. transilv. pentru literatura și cultura poporului rom. în 12 octombrie st. n. a. c. se va ține adunarea generală anuală în Franța lângă Mociu, la care suscriși invită cu toată onoarea p. t. domnii membrii din acest despărțământ cum și pre toți amicii culturii și propășirii poporului român. — Cluj 25 Septembrie n. 1879.

*Dr. Gregorin Silasi, Basiliu S. Podoba,*  
direct. despărțământ.      actuariu despărțământ.

**\* (Societatea de lectură „Petru Maior“)** a tinerimii române din Budapesta a ținut ședința generală ordinară de constituire, convocată de comisiunea supraveghitoare la 9,21 Septembrie a. c. în care ședința s'a constituit pre anul școlastic 1870/80, alegând comitetul următoriu:

Președ. Magn. domnul Georgiu Serbu adv. și deputat dietal. V.-pres. Absolon Todea drd în drepturi, Secr. Nestor Oporean, jurist, Notari: Traean Bârzu tehnic, și Octaviu Bonfiniu asc. de fl. Cass. Emiliu Bar-doși jurist, Contr. Dimitriu Pop jurist, Bibl. Georgiu Roșca medicinist.

S'a ales în fine o comisiune pentru primirea casei și bibliotecii dela comisiunea supraveghitoare și predarea în mâinile nou aleșilor funcționari.

#### Bursa de Viena

din 29 Septembrie n. 1879.

Metalicele 5%	67 90
Împrumutul naț. 5% (argint)	69 15
Împrumutul de stat din 1860	126 30
Acețiuni de bancă	840 —
Acețiuni de credit	268 —
Valuta nouă imperială germană	57 55
London	115 55
Galbin	5 57 1/2
Napoleon d'aur (poli)	9 31 1/2

#### Economic.

Sibiu, 26 Septembrie n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.—8.80; Grâu săcărăș, fl. 7.10—7.70; Săcărăș fl. 4.60—5.—; Orz fl. 3.90—4.20; Ovės fl. 2.30—2.70 Cucuruz fl. 4.60—5.—; Mălaiu fl. 5.—5.50; Cartofi fl. 1.25—1.55; Semănță de cânepă fl. 9.50—10; Mazere fl. 6.—6.50; Linte fl. 10.—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo; Făină de pâne fl. 5.50; Slănină fl. 30.—35; Unsoare de porc fl. 24.50—25; Său brut pro 50 chilo fl. 16.50; Său de luminări fl. 22.50—23; Luminări de său 50 chilo fl. 28.—28.50; Săpun fl. 20.—20.50; Fân 60 chilo fl. 0.70—0.75; Căneapă pro 50 chilo fl. 16.—18 Lemne vântoase de foc pro metru cubic fl. 3.— Spirt pro grad 50—60 cr. pro chilo: carne de vită 40—42 cr.; Carne de vițel 32—40 cr. carne de porc 35—38 cr.; carne de berbec 26—28 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Arad, 20 Septembrie n. Pro hectolitru: grâu bânășan fl. 10.25—11.20; grâu arădan fl. 11.—11.10; grâu de Tisa fl. 10. 80—11. 20; săcărăș fl. 7.10; orz fl. 6.50—6.70; ovės fl. 5.50; cucuruz fl. 5.30—5.60; spirt en gros fl. 30.50—30.75 fără vas en detail fl. 31.50 și 34 fl. cu vas cu tot per 100 litre %<sub>100</sub>. În țerg s'a aflat marfă multă și prețurile totuși au fost scumpe. Trecerea mărfii a fost îmbucurătoare.

Nr. 136.

1—3

#### CONCURS.

Încuviințându-se prin rezoluțiunea cu Nr. cons. 2080 B. din 11 Sept. a. c.

cererea parochului din Șura-mare de-a i se da un capelan din cauza nepuțințelor dovedite, prin această se publică pentru acel post de capelan concurs cu termenul până la 15 Octombrie st. v. a. c.

Doritorii de-a concura la acest post, cu care e împreunat venitul jumătate din parochie în sumă de 215 fl. vor avé a'și așterne suplicile lor instruite conform prescriptelor „statut. organic“ și a „dispozițiunilor proviso-ric“ sinodale din a. 1877 la subseminatul oficiu ppresbiteral până la termenul sus arătat.

Sibiu, 15 Septembrie, 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial gr. or. din Șura-mare.

Moise Lazar m. p.,  
adm. ppresbiteral

Nr. 181.

1—3

#### CONCURS.

Conform ordinului consistorial din 4 Noembrie 1878 Nr. 2779 Scol. pentru ocuparea postului de învățătoriu la scoala poporală gr. or. din Șelimbăr ppresbiteratul Sibiiului al II, se deschide concurs cu termen până la 30 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele sânt:

1. Salariu anual 50 fl. v. a. carel primește învățătoriu în rate trimestrale, pe lângă cuitanță timbrată din cassa alodială.
2. Dela 47 familii câte 60 cr. v. a. și 11 vèduve a 30 cr. v. a.
3. Dela fie-care copil de scoală câte 20 cr. v. a.
4. Cuartir în edificiul scoalei, lemne de încălțit pentru sine și pentru scoală.
5. Grădina scoalei jumătate folosibilă pentru învățătoriu, eară ceea-laltă parte pentru pomărit.

Dela concurenți se cere, ca să poarte și oficiul de cântăreț, și să aibă cursul pedagogic și testimoniu de calificățiune, suplicile instruite cu documentele recerute sânt a se adresa la oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiiului al II.

Din ședința comitetului parochial Șelimbăr în 12 August, 1879.

Ioan Cinteia, m. p.,  
paroch gr. or.

Nr. 114.

1—3

#### CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scoala confesională gr. or. din Feldioara săcuiască protopresbiteratul Turdei inferioare se publică concurs până la 14 Octombrie st. v. a. c. în care și va fi și alegerea.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

1. 100 fl. v. a. dela popor prin repartiție, care sută de floreni o va ridica dela epitropia parochială în trei rânduri și adecă: o a treia parte la o lună după ce a început învățământul cu pruncii, o a treia parte în 2 Februarie 1880 și restul numai decă după ce a depus esamenul cu pruncii (în 23 Aprilie 1880).
2. Cuartir natural în edificiul scoalei.

De va primi și cantoralul, va avé salariul anual cantoral circiter 30 felderere (a 16 cupe) cucuruz în grăunțe, o grădină de legumi și din venitele stolare după usul de până acum terțialitatea.

Doritorii de-a ocupa aceste posturi sau și numai cel de învățătoriu, au de-a'și așterne suplicile lor instruite în sensul prescrișelor „statutului organic“ până la termenul de mai sus oficiului ppresbiteral în Agărbiciu p. u. Gyéres.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simion Pop Moldovan m. p.,  
protopresbiter.

#### CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățătoriu la scoala capitală normală gr. or. din Sas-Sebeș, se deschide concurs cu termenul până în 30 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt 300 fl. v. a. eară după doi ani 350 fl. v. a.

Doritorii de-a ocupa acest post au a'și adresa suplicile dlui protopresbiter Ioan Tipeiu în Sas-Sebeș, instruite în sensul „statutului organic“ să fie absolvat cel puțin 6 clase gimnasiale, să fie în stare a ține strana, și fiind ostaș se documenteze că e liber de serviciul activ.

Sas-Sebes în 4 Septembrie 1879.

1—3

Comitetul parochial.

Nr. 48 1878.

1—3

#### CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu și capelan ambele combinate în comuna Vaideiu, protopresbiteratul Orăștiei, prin această se escrie concurs cu termenul până la 1 Octombrie a. c.

Emolumentele sânt:

1. 220 fl. v. a. salariu din venitele alodiale;
2. Cuartir liber, cu grădină de legumi lângă scoală în estensiune de 553 org. □ patru orgii lemne de foc aduse în locuință.
3. 1/3 parte din toate venitele parochiei gr. or. Vaideiu classa a II-a cari din urmă computate fac 200 fl. val. austr.

Doritorii de-a ocupa acest post au a'și adresa concursele lor bine instruite la oficiul protopresbiteral al Orăștiei, dovedind că sânt teologi absolunți, că au depus esamenul de calificățiune, că posed calificățiunea prescrișă prin „stat. org.“, în fine că sânt juni necăsătoriți.

Vaideiu în 1879 Septembrie 14/26.

Comitetul parochial în conțelegere cu protopresbiterul.

Ioan Basarab m. p.,  
1—3 paroch greco. orient., președinte.

Nr. 236.

2—3

#### CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc dela scoala confesională rom. gr. or. din comuna Rucăr ppresbiteratul tractului I al Făgărașului prin această se escrie concurs până la 30 Septembrie a. c. st. v. în care și se va ține și alegerea.

Emolumentele sânt:

1. Salariul anual statorit e 120 fl. v. a., din care 60 fl. prin repartiție dela părinții pruncilor; ear 60 fl. din alodiul comunal.
2. Cuartir natural și 3 stângini de lemne pentru încălțitul casei și al scoalei.

Doritorii de-a ocupa postul acesta trebuie să fie clerici, ori pedagogi absolunți și se aibă atestat de calificățiune; cei cu pracsă, și cântăreți bisericesci vor fi preferiți, suplicile instruite în sensul „statutului organic“ și al „dispozițiunilor sinodale din a. 1873“ vor avé ale așterne scrisurii oficiu protopresbiteral, până la termenul sus arătat.

Făgăraș, 8/20 Septembrie, 1879.

Cu înțelegerea comitetului parochial și comunal.

Petru Popescu m. p.,  
protopresbiter.

#### CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de învățătoareasă la scoala gr. or. română de fetițe din Câmpeni se escrie următoarele condițiuni:

Concurențele au să producă:

1. Atestat că au absolvat cursul de preparandie.
2. Că sânt de confesiunea gr. or. și naționalitatea română.
3. Testimoniu de moralitate, și eventual despre serviciul de până aci.
4. Se arete că au cunoscință de economie și că pot instrua în lucruri de mână.

Emolumentele sânt:

1. Salariu anual de 400 fl. v. a. ce se solvesce în rate lunare anticipative din cassa eforiei.
2. În anul prim cuartir în localitatea edificiului de scoală.

Doritoarele de-a ocupa acest post au a'și indrepta suplicile lor instruite cu documentele recerute cel mult până în 30 Septembrie a. c. când va fi și alegerea președintelui eforiei scoalelor rom. gr. or. din Câmpeni.

Dela eforia scoalelor gr. or. române din Câmpeni.

În conțelegere cu comitetul parochial. Câmpeni în 24 August 1879.

Gerasim Candrea m. p.,  
președinte.

Iuliu Hochmann m. p.,  
notariu.

3—3

Nr. 181,

2—3

#### CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătoriu la scoala confesională gr. or. din Certeșul de sus protopresbiteratul Gioagiului I se deschide concurs cu termenul până la 16 Octombrie st. v. a. c.

Emolumentele sânt:

Salariu anual 150 fl. v. a. cuartir în localitatea scoalei, și lemne pentru încălțit de ajuns.

Doritorii de-a ocupa acest post vor trimite suplicile lor instruite în sensul „stat. org.“ și a dispozițiunilor proviso-ric sinodale din 1873 la scrisurii până la termenul sus arătat.

Hondol, 19 Sept. 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial

Vasilie Pipos m. p.,  
protopresbiter.

#### Publicațiune.

În 14 (2) Octombrie a. c. la 10 oare se va esarenda prin licitațiune în cancelaria pretorială, strada Transdăfirului (Rosenanger) Nr. 19, dreptul de morărit și cărciumărit al comunei Mohu pe 6 ani dela 1 Ianuarie 1880, și adecă:

1. Moara cu prețul de esclamare de . . . . . 1200 fl.
2. Cărciuma cu prețul de esclamare de . . . . . 800 fl. cu care ocașiune este a se depune un vadiu de 10%.

Condițiunile se pot mai de-aprope vedé în cancelaria comunală și la acest oficiu.

Oficiul central pretorial.

[47] 1—3

Fleischer m. p.

[45]

#### Se primesc

1—3

doi tineri bine crescuți, cu cel mai puțin patru clase elementare, ca

învățăcei de neguțătorie

la

Bucur Popoviciu în Hațeg.

Pentru timpul de toamnă și de iarnă se află provisiune de un sortiment de cele mai noue

pelării de doamne și de copii

de sortă fină și eftină.

Sibiu 30 Septembrie 1879.

I. Wegmuth,

1—2 [46]

Strada Cisnădiei Nr. 25 etagiul I.